

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠTNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komornik. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Novšie prekážky vyst'ahovania do Ameriky.

Ubohý ľud zvlášte našich Horniakov, ponevác následkom nesvedomitého, tyranského vládenia doma ani dostatočnej výživy, ani pokojného pobytia naist' nemohol, húfne sfahoval sa za široké more do Ameriky. Mnohí našli tam aj sodpovedné zamestnanie a pekný zárobok. Na tisíce zahynulo ich v baňach a v rôznych dielnach. Nesčíselným horko-fažko vyrobené a usporené peniaze pokradli nesvedomití — bohužiaľ i takrečení veľkí ľudomilovia — slovenskí a židovskí bankári, Prítomne ale Ameriku celkom idú zatvorit' pred cudzími národami.

Pred niekoľko rokami v Spojených Štátoch Severnej Ameriky nastala veľká hospodárska kríza. Vtedy vôbec malo sa za to, že Amerikáni túto krízu ľahko prevoja a národohospodársky život znovu pride do svojej americkej rezkosti. Tieto predpokladania sa ale nevyplnily. Hospodárska kríza v Amerike zasiahla jej národohospodársky život o mnoho hlbšie, než sa to zdalo a na každý pád ešte dlhší čas potrvá, kým národohospodársky život v Amerike uvedený bude aspoň do približnej rezkosti predošlého národohospodárskeho života. O tom svedčia tie poriadky, ktorými zákonodarstvo Spojených Štátov ešte aj teraz chce prispieť ku ulaveniu následkov hospodárskej krízy.

Sklady amerických dielni, ktoré sa pred pár rokami naplnily a ponevác nebolo výrobe zodpovedného odbytu, hospodársku krízu zapríčinily, ešte vždy sú natoľko plné, že rozličné prie-

myselne dielne výšku nekďajšej výroby ešte nedosiahly a nateraz ani nevedno, či a kedy prídu do takého kvetúceho stavu, ako pred krízou. Následkom toho je, že dielne ani toľko robotníkov nemôžu zamestnávať, ako zamestnávaly a skrze to sa menšia zárobky a rastie počet prácu hladajúcich. Po fabrických mestách chodia veľké zástupy robotníkov, ktorí hladajú prácu a hotovi sú pracovať lacnejšie, ako pracujúci, čím unižujú výšku mzdy. A tieto pomery zhoršujú sa s každým dňom, v tej miere, ako na brehy Ameriky vysadujú nové a nové zástupy prisťahovalcov, ktorí sa teraz hrnú ta obzvlášť z Japonska a Číny. Nešťastní prisťahovalci nemajú čo do úst položiť, vstupujú do roboty za každú mzdu, len aby hladom nezomreli. Týmto ale kázia zárobky domorodým Amerikánom, ktorým sa stávajú nielen nebezpečnými konkurentami v ich rodnej vlasti, lez vytiskáním drahších robotníkov prispievajú ku schudobneniu domorodného amerického robotníctva.

Zákonodarstvo Spojených Štátov Severnej Ameriky vidiac tieto nebezpečné následky prisťahovania, posledné roky uviedlo do života viac takých poriadkov, ktoré mali za cieľ obmedzenie prisťahovania. Medzi inými uvedené bolo na Ellis-Islande prísne zdravotnícke preskúmanie prisťahovalcov, potom vykázanie aspoň 25 dollárov v hotovosti a to zvlášte preto, aby sa nával prisťahovalcov do slobodnej Ameriky obmedzil.

Zdá sa, že tieto poriadky okolo obmedzovania prisťahovania čiastočne sodpovedaly svojmu cieľu, lež Amerikáni držia ich za prislabé ku takému obmedzeniu prisťahovania, jaké oni

proti zamedzeniu schudobňovania svojej vlasti za potrebné držia. Preto onedlho podmienky vysadnutia na americký breh budú ešte viac zprísnené, nakoľko, že sa cudzí robotník potom sotva bude môcť dostať na územie Spojených Štátov.

Člen amerického kongressu *Roddenberg* totižto podal pred kongress nový návrh zákona o obmedzení prisťahovania. Dľa tohoto návrhu na územie Spojených Štátov Čiňania vôbec nebudú pripustení a patričné úrady v budúcnosti pustia do Spojených Štátov len takých prisťahovalcov, ktorí na zkúške dokážu, že vedia čítať a písať a majú v hotovosti aspoň 100 dollárov, mimo tých 50 dollárov, ktoré budú musieť naskutku zaplatiť ako daň od hlavy.

Dosiaľ prisťahovalci takejto dane platili 4 dolláre. Ďalej budú musieť prisťahovalci dokázať svoju príslušnosť občiansku a podrobiť sa ohľadom svojho zdravotného stavu takej telesnej prehliadke, akú používajú v Amerike pri odberaní ku vojsku. V smysle tohoto návrhu teda kto po jeho uzákonení vysadne na americký breh, bude musieť dokázať nielen to, že vie čítať a písať, lež musí ukázať aj 150 dollárov, teda asi 750 korún v hotovosti, z ktorých mu hneď ztrhnú na daň od hlavy 50 dollárov, 250 korún. Keby ale prisťahovalec aj vedel čítať a písať a keby aj mal tých 750 korún, predsa ho americké vrchnosti pošlú späť do jeho rodnej vlasti, jestli má vyše 50 rokov alebo jestli je nedúživý, telesne slabý, alebo nevie dokázať svoju občiansku príslušnosť a bezúhonnosť.

Kto teda myslí na Ameriku, s týmto návrhom musí počítať. Lebo že návrh *Roddenbergov* americký kongress prijme, to netrpí žiadnej pochybnosti. Americká verejná mienka s radosťou prijala predostretie návrhu, lebo aj Amerikáni sú v prvom rade Amerikáni. Z návrhu *Roddenbergovho* bude onedlho zákon a týmto Amerikáni proti prisťahovaniu skutočne postavia také hate, že chudobnému robotníkovi prestane chuť čo len myslieť na vystahovanie sa do Ameriky.

Ved ale aj chudobný robotník chce žiť. Doma je život drahý, hovoria. Nuž ale v Amerike ani o halier není lacnejšie, ako je u nás,

ba všetky články sú tam o veľa dražšie. Roboty by tiež dosť bolo doma. Nejednomu ale tlaži sa doma pracovať a radšej ide zahynúť v amerických baňach a v smradlavých fabrikách, než by doma v čerstvom povetrí prevádzal hospodárske práce. Mnohí ponosujú sa, u nás na brutálnosť a neludskosť vrchností. V tom majú aj pravdu. Tomu ale ľahko sa dá odpomôcť. Každý občan nech sa chytí lepšieho rozumu a pridržia sa tej politickej strany, ktorá verne a zmužile bráni všetky vrstvy pospolitého ľudu. V Uhorsku pokojne a blažene zžije malý hospodár a aj ten najposlednejší robotník, keď v krajinskom sneme rozhodné slovo bude mať kresťanská ľudová strana!

Kam z konopí.

Čo nikdy neodpostím našim národníarskym kňazom je to, že sa spriahli s luteránmi a utvorili s nimi novú politickú stránku, ktorá však po krátkom a neblahom jestvovaní zanikla, nechajúc po sebe kopu škandálov.

Ako tí páni duchovní odhodlať sa mohli k tomu priateľstvu a k tej solidarite, keď mali pred očima na stá príkladov, že luterán nežiči katolikovi ani slobodu, ani zveladenia! Vzdor toho slepo sa podriadili vodcovstvu najkruťejších luteránov a massarykovských pokrokárov! Či boli snáď natoľko naivní, že dôverovali v každom luteránovi a pokrokárovi? Dobre mali vedieť tí páni, (bo daktorí z nich boli vyprobovaní bojovníci), že ich luteráni iba za prostriedok upotrebia a keď s pomocou národníarskych kňazov poistia si niektoré okresy, povstanú proti svojim bojovným druhom a prínútia ich k tomu, aby hrali zástoj popelváka, ktorý všetky urážky ztrpeť musí alebo jak sa im tento hanobný zástoj páčiť nebude, opustia stranu národníarsku a prepustia priestor výlučne luteránom.

Ja som vopred vedel, aký koniec vezme tá národníarska strana a že národníarski duchovní v haňbe ostanú. No a či som netušil dobre? Či luteráni nevyšinuli sa do výšky na chrbtoch istých katolíckych kňazov? Či sa nedokázalo, že luteráni pre seba shabali vplyv v strane národníarskej? Či luteráni spolu i s národníarskymi pokrokármi neprinútili kňazov, aby lebo

trpeli bez slova ich urážky alebo aby opustili tú stranu?

Tak sa stalo. Páni duchovní zkusili, že ich tam nenávidia, že tam nielen ich, lež katolíkov vôbec hanobia. To zaboľelo tých pánkov. Precitli.

Prišlo im na um, že sú katolíci, že nemôžu ostať v takej bande, ktorá v posmech má katolíctvo a ktorá kňazov vyhlasuje za lhárov a za vydieračov ľudu.

Tolké urážky nezdrží ani najpredpojatejší národnársky kňaz, lež uteká od luteránov a pokrokárov.

Lenže kam?

Haňbu svoju nemôžu zatajiť, bo veď škandále istých národnárskych svetských vodcov pred verejnosťou pretriasané boli v novinách. Národnárski pokrokári a ich druhovia socialdemokrati tiež v novinách špincú na cirkev a na jej kňazov. A títo ešte nedávno v najužšom potyku boli s národnárskymi (katolíckymi) kňazmi. V takejto kompanii pravda že neobstoja tí páni duchovní, ktorí cez tak dlhé časy za podnôžku slúžili luteránom a pokrokom. Zmiznúť však z politického dejišťa nechcú, bo by to bol posmech. Na smrť odsúdiť tiež sa nedajú. Chcú žiť a pracovať, lenže nie sú na čistom so svojím rozpoložením. Neznajú kam z konopí. Oni sami prisľabí sú k tomu, aby politickú stránku utvorili, už aj preto lebo utratili celý vplyv na ľud.

Situácia je teda fažká. Vedia to ti páni. Aj to znajú, že sa im luteráni a pokrokári posmievať. Aby ale ukázali, že aj oni sú volačím, rozhodli sa na ich porade, že bojovať budú proti socialdemokratom (s ktorými sa nedávno objímali), proti pokrokom (bárs boli jedna kosť a jedna krv) a keď na to príde, aj proti Rímu.

Je to ozaj pekný katolícky program: bojovať proti Rímu. Šťastie je, že tohoto boja nikto sa nelaká. Kto by sa lakal ubitého a skrze pokrokárov potupeného vojska?

Fatranský.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Príčiny drahoty.

Mnoho anketov a shromaždení vydržiavané bolo už v tejto otázke. Na shromaždeniach právomocností a na poradách rozličných spolkov pojedovávaná bola otázka stáleho draženia živobytia. Pri všetkých týchto anketoch, poradiach a shromaždeniach udajní «ľudomilovia» nemali smelosti povedať tú pravdu, že hlavnou podmienkou prekazení ustavične stúpajúcej drahoty je cieľuprimeranejšie sriadenie odpredajú potravín článkov a zvýšenie doroby potravín. Istý anglický štátnik povedal tieto dni: «Neslobodno psa držať v jaslách, aby ovce od krmu odháňal». Tento pes v jaslách je u nás židovský kapitál, ktorý zcela vládne odpredájom potravín článkov a zvýšením dôrobov potravín.

Tie pohyby, ktoré otázka drahoty vyvoláva, musia byť v Uhorsku ináč pochopované, a posudzované, jako v Rakúsku alebo v Nemecku. Rakúšania a Nemci nielen že strovia všetky potravné články, ktoré dorobili, lež sú ešte aj na dovoz utisknutí. My ale sme prinútení vyvážať dorebené potravné články, aby sme si dôchodok zabezpečili. V Rakúsku a Nemecku čo prípadne na poľnom hospodárstve ztratia, to na priemysle získajú, národohospodárska rovnováha ostane teda nenarušená. Oproti tomu u nás čo poľné hospodárstvo utratí, to sotva máme čím nahradiť, lež nemáme z čoho nahradiť ani peniaze v tom páde, keď potravné články zdražely.

Príčinou drahoty u nás je v mnohom ohľade nedostatočný vývin uhorského priemyslu, ktorý celkom na vnivoč obrátili liberáli. Keby aspoň väčšia čiastka tých peňazí, ktoré každoročne za rakúske priemyselné články vydávame, zostala tu v krajine, boli by sme menej utisknutí na vývoz potravín článkov, ktoré by sme tu doma mohli zpeňažiť. Vtedy by bolo všetkého na dostač a prípadné draženie potravín článkov, stúpalo by pomerne s národohospodárskym vývinom krajiny. Ale my neprodukujeť toľko, koľko nevyhnutne potrebujeme, zvlášte na poli priemyslu a tento nedostatok nahrádza u nás rakúsky priemysel.

Gazdovské majetky sú nepomerne obťažané, uhorskí gazdovia z väčšej čiastky nemajú do-

statočnej hmotnej sily, aby zvýšenými investíciami dôrobu rozmnožili a dôchodok si zveládili. Keby sme mali vyvinutejší priemysel, viac peňazí by bolo v obehu, vzrástol by aj počet konsumentov a keby gazdovia mohli svoje články ľahšie a lepšie zpeňažiť, vzrástla by aj dôroba potravných článkov.

Ďalšou príčinou drabého živobytia je nedostatočná organizácia odpredaju a toto je následkom toho, že u nás psa držíme v jaslách, aby od krmu ovce odháňal. Tento pes, ako sme vyš povedali, je židovský kapitál. Kým sa potravné články cez ruky nepočetných židovských priekupcov dostanú ku konsumentovi, pravda značne zdrazia, ale z tohoto zdrazenia nemá gazda nič, peniaze zostanú vo vrecku židovských priekupcov. Ináč by vec vyzerala, keďby sa konsument organizovali v potravných spolkoch a družstvách a keď by sa gazdovia v plodiny zpeňažujúcich družstvách organizovali. Vtedy by nastal bezprostredný styk medzi dorábateľmi a konsumentmi a obe strany by lepšie prešli, lebo tie peniaze, ktoré zarobia židovskí priekupci, ostali by v ich vrecku. Výhodná by bola takáto organizácia aj vývinu priemyslu, zorganizovaná uhorská kresťanská spoločnosť bola by vstave vývin uhorského priemyslu najvýdatnejšie podporovať, lebo ved hlavnou podmienkou tohoto vývinu je, aby mal priemyselný podnik isté a zabezpečené tržisko. Kresťanská spoločnosť organizovaná v spolkoch a družstvách stala by sa stálym a istým odberateľom priemyselných výrobkov, ktoré by mohli byť za takýchto okolností aj lepšie aj lacnejšie. Židovský priekupec sotva začne s niekoľko korunami, zo svojho «remesla» vie nielen svoju rodinu udržať, lež sa aj hmotne zmože. To sa deje na škodu nesorganizovaných kresťanských konsumentov. Židovský agent, ktorý výrobky cudzozemského priemyslu odporúča, zarobí si cez rok viac tisíc korún dôchodku, pánsky žije a takmer nič nerobí. Uhorský kresťanský priemyselník ale nemá často ani tolko zárobku, aby svoju rodinu statočne udržať mohol.

Keď takto rozmýšľame nad otázkou drahoty, presvedčíme sa, že jednou príčinou zmáhania sa drahoty je nesorganizovaná kresťanská spoločnosť, druhou a zvláštnou príčinou ale je židovský kapitál, ktorý ako pes leží v jaslách.

aby od krmu odháňal kresťanské ovce. My neustále bojujeme proti nadvláde a prevahe židovského kapitálu. «Svoj k svojmu», «Kresťania kupujte len u kresťanov», tieto hesla ohlasujeme jednotajne. Kresťanská ľudová strana od desaťročia vyzýva, napomína, prosí kresťanský ľud, aby v každej obci utvoril si kresťanský potravný spolok, aby zakladal úverkové, plodiny a úrodu zceňujúce spolky, aby jestli už nevyhnutne potrebná je krčma, takú sám zariadil alebo do prenájmu bral a nedal sa vyžierať skrze kapitál židovský; všetko toto robíme preto, aby ľud vyhnal z jasiel toho psa, ktorý od krmu odháňa ovce kresťanské.

Katolícka Ľudová jednota po všetkých stranách krajiny zarovnak napomína, ba prosí ľud kresťanský, aby sa spájal a organizoval. Keby aj kresťanský ľud nasledoval rady Katolíckej Ľudovej Jednoty, keby usilovne čítal letáky a spisy, ktorými ho poučuje, celkom ináč vyzeralo by u nás v Uhorsku. Pospolitý ľud náš bol by spokojnejší, mohutnejší a nemusel by sa báť toho psa v jaslách, ktorý od krmu odháňa ovce kresťanské.

Drahi bratia kresťanski! po všetkých obciach krajiny sdužujte sa v Katolíckej Ľudovej Jednote a pod zástavou kresťanskej Ľudovej strany!

Nepriateľ ľudu.

V našej politike odjakživa viedla a vede rozhodné slovo iba jedna vrstva krajinského obyvateľstva. Ona shabala pre seba všetky úrady, hodnosti a výhody, ľudu pospolitému nechala iba biedu, prácu a otroctvo. Panujúce tie triedy ešte aj dnes krčovite pridržajú sa svojich nápráv. Ako pred stáročiami zahľadli na ľud, tak ho chcjú na večné veky utláčať a vydierať. Vidíme to v boji za všeobecné volebné právo. Ľud daňujúci tiež si žiada trocha z tej našej chýrnejšej slobody. Chce, aby i on mal slovo v krajinskom dome, kde sa jedná o jeho kožu a hľa, panujúce triedy chcú ho v tom zahatiť, zastať mu cestu a hovoria: «Ľudu netreba sloboda». Na čo sú mu práva. To je iba pre nás a pre naše deti, Ľud nech pracuje na nás. Nech znáša farchy. Do politiky nech sa nemieša. To je iba pre nás.»

Takýmto spôsobom odbijajú ľud tie panujúce triedy, ktoré si nielen práva, lež i úrady vyvlastňujú. Oni nenávidia ľud, nedoprajú mu slobody.

Nepáči sa im, keď sa ľud prebúda a keď si vymáha práva. Oni to chcú, aby ľud bol zaostalým, bez vedomostí a samostatnosti. Boja sa o svoje výhody, o svoje pohodlie a o svoju neobmedzenú moc. Ľudia týchto tried sú zpiatočníci, ktorí by chceli zastaviť beh tohoto sveta, aby na večné veky tak bolo v Uhorsku, ako je dnes.

Tohoto pohybu, ktorý má ľud zgniať a vytvoríť ho z krajinského domu, vodcom je: Štefan Tisza. Pri ňom sú všetci nepriatelia ľudu. Títo namáhajú sa, aby ľud nedostal slobodu a s tým volebné právo, bo vedia, že keď ľud bude povedomý, keď i on obdrží právo, aby rozhodol nad svojim osudom, tak beda Tiszovcom a celej pereputi mungovskej. Lebo by to ver inak vyzeralo, keby v krajinskom dome nie len samí veľkostatkári, zkrachovaní a zakúpení zemankovia vynášali zákony, lež aj právi zastupitelia ľudu, košť to z kosti roľníkov, priemyselníkov a robotníkov. Vtedy beda by bola ľud nenávidiacim liberálom, ktorí od toľkých časov sedia pri vládných váľovoch a napchávajú sa z bohato prikrytého stola. Keby ľudoví poslancovia boli vo väčšine, včulajšie panujúce triedy utratili by všetok svoj vplyv, všetky nadpráva a vtisnuté boly by do pozadia. Ľud by vynášal zákony skrze svojich zastupiteľov, dobré a spravodlivé a nie také, ktoré iba liberálom volkajú.

Zastupitelia ľudu s krajinským majetkom šafárlili by verne a spoľahlive. Synovia ľudu vysluhovali by pravdu, zastupovali by úrady. Nie potomci sedmoslivkárov, ktorým z dakedajšej slávy ostaly iba plesnive harmálese a ktorí ešte aj dnes tak hľadajú na ľud, ako na svojich poddaných.

Takýto význam má právo a sloboda ľudu, za ktorú sa i my boríme. My sme hádam prví boli, ktorí sme žiadali rozšírenie volebného práva na tom spravodlivom základe, aby to právo obdržal *každý uhorský občan, ktorý aké-také porcie plati a zadosť učinil vojovinnosti*. Takýmto spôsobom státisíce obdržali by právo občanské a keď by správne nazívali s ním, zlo-

mili by nadvládu nepriateľov ľudu: Tiszovskej liberálnej bandy.

Ľud teda v rukách drží osud svoj...

Ondrej Hladký.

Ako treba previesť kommassáciu.

My neprestávame našich gazdov upozorňovať, akou ujmou je to pre malých gazdov, keď nemajú svoj majetok kommassovaný. Na rozkusovaných gazdovstvách, na roľiach, ktoré sú roztratené po celom chotáre gazda len veľmi ťažko a s veľkou ztrátou na čase je vstave gazdovať. A naši gazdovia, čo toto aj nahliadajú, predsa sa ku kommassácii len horko-ťažko veddia odhodlať. Lebo sú vraj s kommassáciou spojené veľké výdavky. Toto je síce pravda, lež zákonodarstvo v zákone o kommassácii, pod koalicio vynesenom roku 1908., postaralo sa o to, aby gazdovia chudobnejších obcí za štátnej pomoci mohli prísť ku výhodám kommassovaného chotára.

Všeobecne je známe, že sa gazdovia mnohých obcí našej vlasti cestou kommassácie stali zámožnými. Spomenutý zákon postaral sa o to, aby kommassácia bola lacná, aby gazdovia na kommassáciu od štátu dostali podporu a aby sa pri kommassácii nikomu ujma nestala. Štát na kommassáciu potrebné trovy požičia bez úrokov a túto svoju dlžobu gazdovia za 10 rokov môžu splácať a mimo toho ešte v tom páde, jesli len jedna čiastka chotára bola kommassovaná, z celých trov štát odpustí 10 procentov, jestli ale celý chotár bol kommassovaný, tak štát odpustí 20 procentov kommassačných trov. V tom páde, jestli gazdovia celú dlžobu za jeden rok zaplatia, žtát im odpustí ešte ďalších 15 procentov.

Keď sa gazdovia dohodnú, že chcú kommassáciu, tak nech jeden alebo viacerí gazdovia ministerstvu orby napíšu prosbu o zavedenie kommassacionálneho pokračovania a ku prosbe ten, ktorý ju podpíše, nech pripojí výťah z pozemnej knihy o svojich nemovitostach a jedno obecné svedectvo, že je tá nemovitosť skutočne prositeľova. Patričné úrady tento výťah, poľažne svedectvo vystavia zdarma a bez štempla uhodnoverní obecné predstavenstvo vlastnoručný podpis prositeľa zavedenia kommassacionálneho po-

kračovania. Prosbu s prílohami treba zaslať patričnej súdnej stolici, ale predbežne tí, ktorí prosbu podpísali, v najbližšom daňovom úrade nech zložia 500 korún kaucie na dôkaz vážnosti svojho úmyslu. Po nariadení kommassácie patriční 500 korún dostanú zpiatky.

Súdna stolica prosbu zašle ministerstvu orby, ktoré na štátne trovy pošle do obce kommissiu cieľom ustálenia toho, že či kommassácia z gazdovského stanoviska je skutočne potrebná a či sa dá previesť. Ku tejto kommissii aj tí, ktorí chcú kommassáciu a aj tí, ktorí ju nechcú, tiež môžu vyslať po jednom odbornom znalcovi.

Ministerstvo orby svoje rozhodnutie, či totižto povolí kommassáciu alebo nie, sdelí obecnému predstavenstvu a aj zainteresovaným gazdom. Na základe tohoto ministerského rozhodnutia prevedenie kommassácie za 5 rokov možno prosiť u kráľovskej sedrie, na čo sedria vyšle kommassacionálneho sudcu, ktorý gazdom obce dá hlasovať a jestli tolki žiadajú kommassáciu, kolkých ku tomu zákon predpisuje, sedria nariadí kommassovanie chotára.

Gazdovia si potom najmú merníka, ktorý chotár pomerá. Za tým majiteľmi vyvolený výbor v prítomnosti sudcu klassifikuje role a tieto práce uhodnoverní jeden sudca katastru. Potom mečník každému gazdovi vydelí tolko chotára, koľko mu patrí. Za tým nasleduje autentikácia kommassácie, odovzdanie každému gazdovi jeho čiastky a zostavenie pozemnej knihy.

Jestli by volaktorý gazda počas kommassácie s niečím nebol spokojný, ak by sa totižto cítil byť ukrivdeným, oproti tomu naskutku môže sa ohradiť a síce u obecného predstavenstva, ktoré o tom napíše zápisnicu. Gazdovia teda ku obráteniu svojich záujmov nemusejú najímať fiškálov, lebo sa zákon o šetrenie ich záujmov a práv dostatočne postaral.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Preč s alkoholom!

Že alkohol (lieh), ktorý nachodí sa vo všetkých opojných nápojov, ale zvláste v pálenke, je žriedlo všeliakých i tých najhroznejších výstupkov a hriechov, ba mnoho razy i smrť zapríčiňuje. nech svedčia o tom nasledujúce smutné pády:

V chotáre obce Apa blízko Satmáru našli v potoku mrtvolu jednej starej ženy. Vyšetovanie ustáľilo, že je to 64-ročná pijačka-tuláčka Maria Anucáš, ktorá v opilom stave padla do potoka a utopila sa.

V stolnom Belohrade 12. marca sedem opitých vojakov zapríčinilo opravdivé prelievanie krve. Najprv napadli bajonettami civilov, ktorí sa prechádzali a potom medzi sebou začali krvavú bitku. Viacerí sú ťažko ranení. Všetkých sedem zatkli.

V obci Kézdioroszfalu robotník Ján Bara 13. marca večer opitý prišiel domov, kde žena tiež bola opitá. Nastala medzi nimi zvada a nikto z nich nechcel popustiť. Muž ale chcel ukázať, že on je pánom v dome, hodil ju na zem a tak dlho ju bil, kým nezomrela. Keď na druhý deň vytriezvel, sám sa hlásil u policii.

V Satmári sa stalo, že Alexander Nagy, murár z Nagykárolya 14. marca navštívil jednu krčmu a rozkázal si pálenky. Za pol hodiny celý liter čertovice pustil dolu gágorom. Ako to vypil, zaraz začalo mu byť zle, chcel ísť na čerstvé povetrie, sotva ale že prestúpil prah dver, buchnul o zem a bol mrtvý. Porazilo ho od mnohého alkoholu.

V Budapešti v nedeľu v noci 26 ročný robotník Jozef Balog v opilom stave s nožom napadol policajta, ktorý ho napomenul, aby ticho šiel po ulici. Policaj vyťahnul šablu a poranil na hlave opitého nezbedníka.

V Ruskinovcách vo Spiši 11. marca nočný strážnik Ján Luks na povale obesil sa na reťazi.

Nešťastník tento bol veľkým opilcom a v opilom stave zpáchal aj tú potupnú samovraždu. Pre jeho opilstvo a z toho pochádzajúcu surovosť opustila ho aj jeho zákonnitá manželka už v štvrtom mesiaci po sobáši a teraz žil na vieru. Jeho žena pred niekoľko mesiacmi zo zúfalivosti otráвила sa v Budapešti. Zanechal dve

maloleté deti, o ktoré teraz starať sa musí obec.

Hľa, celý rad smutných hriешných následkov diabolského opilstva!
F. K.

Obrovský štrajk v Anglicku.

Anglický ministerpredseda *Asquith* 19. marca v zasadení nižšej snemovne predostrel návrh, aby vyneseny bol zákon, ktorým určená má byť minimálna pláca pre robotníkov banických. Tento zákon slúžiť má k uduseniu banického štrajku.

Z príležitosti predostretia jeho návrhu, ministerpredseda *Asquith* vyslovil sa, že nie vďaka odporúča snemu odhlasovať tento návrh zákona. Z druhej strany ale čím skorešie prijatie návrhu zákona je bezpodmienečne potrebné: vláda len vtedy uzavrela predostreť návrh zákona, keď sa presvedčila, že dohodnutie medzi majiteľmi baní na kamenné uhlie a medzi baníkmi je nemožné. Potom hovoril o politike vlády, ktorú sledovala počas vyjednávania v záujme zastavenia štrajku a osvedčil sa, že cieľom návrhu je, aby pre baníkov ustálená bola minimálna mzda. Minimálna pláca bude platná od toho času, keď baníci zase začnú pracovať. Plácu ustália okresné výbory a tieto ustália aj tie poriadky, ktorými sa riadna práca zabezpečí. Robotník pre minimálnu plácu zapravotíť môže svojho zamestnávateľa, ale nemá práva ku minimálnej mzde, keď svojim povinnosťam zadosť neučiní. Návrh zákona trestné poriadky neobsahuje. Zamestnávateľ od minimálnej menšiu plácu nemôže dávať. Z druhej strany ale návrh nenúti majiteľov baní, aby svoje bane obrábali, nenúti ani baníkov, aby pracovali. O nútení niet teda ani reči. Ostatne návrh je len na tri roky ustálený priedchodný poriadok.

Návrh zákona o minimálnej pláce kamenouhelných robotníkov, nižšia snemovňa síce prijala, na robotníkov ale nemal rovnaký účinok. Teraz robotníci medzi sebou začali sa radíť o sriadení tých požiadaviek, o ktorých v návrhu zákona niet spomienky. Väčšina robotníctva však už veľmi túži po pokoji, lebo následkom štrajku štrajková pokladnica je už temer prázdna a preto návrh zákona by s radosťou prijali.

Známeho vodcu anglických robotníkov *Toma Manna* zatkli údajne preto, lebo časopis «*The Syndikalist*» vyzval vojsko, aby nestrielalo na štrajkujúcich a aby takýto rozkaz nespĺnilo. *Tom Mann* je predsedom ligy, ktorá patričný časopis vydáva.

Dľa najnovšej zprávy družstvo anglických baníkov prijalo uzavretie, dľa ktorého neprijma žiadne parlamentárne nariadenie, jestli dospelemu robotníkovi banickemu neustala aspoň 5 shillingov dennej pláce, robotníkom v nedospelom veku ale aspoň dva shillingy dennej minimálnej pláce. V *Sonthampton* s každým dňom je väčšia bieda. V *Jorkshire* na tisíce námorníkov je teraz bez zamestnania. Ubohí baníci radi by začali pracovať, ponevác nedostávajú žiadnej podpory, bo štrajková kassa je už celkom vyprázdnená.

V *Nemecku* baníci vstúpili zväčša znovu do roboty a aspoň nateraz zdá sa byť všetko v poriadku.

V *Rakúsku* českí baníci územia *Brüxu* 20. marca začali štrajkovať. Do štrajku vstúpilo 2910 baníkov a 392 vonkajších robotníkov.

Vo *Francúzsku* prestáva štrajk baníkov.

V *Škotských* baňach pokoj je zpätuvedený, len v *Bellshille* udaly sa novšie srážky medzi policajtami a robotníkmi.

V *Amerike* ide tiež vypuknúť štrajk baníkov. Dňa 1. apríla 450 kamenouhelných robotníkov chce zastaviť prácu, jestli ich požiadavky nespĺnia. Najbližšie medzi majiteľmi baní a baníkmi začnú sa porady. Pohyb baníkov so živou pozornosťou sprevádza aj predseda *Taft* ale predbežne nezakročí.

POLITICKE CHYRY.

Teda zas *Khuen Héderváry*.

V nedeľu 24. marca gróf *Khnen-Héderváry* na výsluchu bol u jeho veličenstva kráľa v *Schönbrunne*. Tento výsluch trval vyše pol-druhej hodny. Jeho veličenstvo nevyniesol žiadne rozhodnutie, naložil ale *Hédervárymu*, aby ďalej ostal vo *Viedni*, bo že v pondelok znovu chce povolať ho ku výsluchu. Gróf *Khuen-Héderváry* aj v pondelok 25. marca na 10. hodinu povolaný bol ku výsluchu a jeho veličen-

stvo splnomocnil ho, aby cieľom rozriešenia krízy pojednával s vodcami politických stránok. Gróf Khuen-Héderváry teda po tejto audiencii ako homo regius prišiel do Budapešte. Či ale Khuenové vyjednávania s vodcami opozičných stránok povedú k daakému prajnému výsledku, je iná otázka. S Kossuthovou stranou sa snáď ešte môže daako sjednať. Justh ale s jeho stranou na žiadan pád neustúpi od jeho požiadavky, aby zákonná predloha o volebnej reforme snemu predostrená alebo aspoň zabezpečená bola pred ďalším pojednávaním predlohy o zbrannej moci. O výsledku jeho pojednania Khuen už najbližšie podať má zprávu jeho veličenstvu. Po rozriešení krízy teda ešte mnoho vody potečie dolu Dunajom. Možno, že jeho veličenstvo v otázke rozriešenia krízy a utvorenia novej vlády rozhodné slovo vysloví až po veľkonočných sviatkoch.

Nemecký cisár vo Viedni.

Vilhelm II. nemecký cisár vzdor predbežného odročenia jeho návštevy u jeho veličenstva 23. marca v sobotu o jedenástej hodine predpoludním na jeho ceste na ostrov Korfu v spoločnosti jeho syna kniežata Augusta Vilhelma, tohože manželky knážny Alexandry Viktorie a dcéry Lujzy Viktorie s veľkým sprievodom prišiel do Viedne. Návšteva táto bola prísne súkromného rodinného razu. Pre neprajné počasie jeho veličenstvo cisárskeho hosťa svojho prijal len v schönbrunnskom kaštieli, kde ku počte cisárskych hosťov bol dvorný obed, po ktorom o deviatej hodine večer cisár Vilhem II. s jeho rodinou a s celým sprievodom po srdečnom rozlúčení sa s jeho veličenstvom kráľom odcestoval ďalej do Benátok.

Pustenie na more najnovšieho Dreadnoughtu.

Vo štvrtok 21. marca v Trieste pustili na more najnovšiu obrovskú loď Dreadnought, za prítomnosti arcikniežata Franca Ferdinandai jeho manželky knážny Žofie Hohenberg, viacerých členov panovníckej rodiny, deputácii uhorského a rakúskeho parlamentu, mnohých generálov a všetkých námorníckych vrchností. Krstnou matkou obrovskej novej lode bola arciknážna Blanka manželka arcikniežata Leopolda Salvatora. Novej válečnej lodi dali meno **Tegethoff**. Takto

volal sa víťaz admirál z príležitosti morskej bitky pri Lisse, kde zničil flottu taliansku. Postavenie tejto obrovskej Dreadnought válečnej lode koštuje len maličkosť 20 millionov korún.

Krvavá demonštrácia za volebné právo.

Julius Justh 24. marca o 3. hodine popoludní s jeho priateľmi socialdemokratmi zariadil veľké shromaždenie, ktoré zahájené bolo v zahrade muzea. O tomto shromaždení v prvom rade treba spomenúť, že socialdemokrati tú zriedkave krásnu zahradu celkom zničili. Pri dennomštrativnom pochode ku prvej ostrej srážke medzi socialdemokratmi a policajou prislo pri krajinskom dome. Druhá srážka nasledovala na okružnej ceste Terezie. Tam k udržaniu poriadku a k zahateniu oškodenia privátneho majetku policajti strielali do socialdemokratov. Po takýchto výstupkoch nemožno tvrdiť, že socialdemokrati, aspoň v terajšom ich sostavení, zaslúžia slobodné volebné právo.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Turecká vláda cestou svojich veľvyslancov oznámila veľmociam, že Talianskom ponuknuté podmienky pokoja odmieta. Veľmoci — vyjmúc jednej — už odpovedaly na toto a ich odpoveďou bolo, že teraz už každú akciu v záujme pokoja zastavia a ostanú prísne neutrálne. Tá veľmoc, ktorá ešte neodpovedala, je Rusko, ktorého chovanie sa v poslednom čase budí stále vzrastajúce obavy. Z bojišta prišiel veľavýznamný chýr. Hlavný veliteľ Tripolisskej talianskej armády generál Caneva prinútený bol svoje vojsko z Ainzary odvolať, lebo na kraji púšte vystúpily vraj nákazlivé nemoce. Talianske vojsko vrátilo sa do mesta Tripolisu. Opustenie ainzarskej posície je pre Taliansko veľkým úderom. Treba totiž vedieť, že krvavé boje koncom októbra r. 1911. viedly sa vlastne pre Ainzaru. Zaujatie Ainzary oblahčilo Talianom pohybovanie sa na bojišti, lebo Tripolis a jeho bezprostredné okolie bolo už úzke pre mocnú talianskú armádu. Je pravde podobné, že Taliani Ainzaru opustili nie natoľko pre nákazlivé nemoce, lež pre ťažké porážky. Z Talianska znovu 30.000 vojakov poslali na bojište do Afriky.

Polovka anglického krále na nosorožce v Indii.

Z čínskej republiky. Do veľkej dvorany nacionálneho shromaždenia v Mugdene minulé dni vrátilo sa viacej sto čínskych žien, ktoré s hrozným hlukom žiadaly volebné právo pre ženskú. Nalakaní čínski vyslancovia začali aj hneď takú predlohu pojednávať a uzavreli, že volebné právo dajú každej samostatnej čínskej žene.

BESEDNICA.

Osud ženy, ktorá kňaza zradila.

Viac odbojnícych vojakov hľadalo jedného kňaza, Medzi touto podlou prácou stavili sa v jednej krčme, kde si upíjali.

Keď krčmárka zvedela, jaký plán majú tí vojaci pred sebou, ponúkla sa, že zavolá toho kňaza do svojho domu.

Nahovorila manžela, aby sa pretvaroval, sťa by bol eemocný a aby ľahol do postele.

Krčmárka bežala na koniec dediny, trepala na vráta posledného domu.

Psi náramne brechali. Ľudia z dnu pýtali sa:

— Kto je?

— Pani Brassakova — odvetila krčmárka — môj muž je smrteľne chorý, žiada farára.

— Môžete ísť, farár nenie u nás.

Žena ale neodišla, lež tak ukrutne kričala, že to i farár počul.

— Neidte, velebný pane, vás len do saka chcú nahnať!

Farár ale vzdor všetkej výstrahy odišiel, rieknuč:

— Musím ísť, lebo je tu v otázke spasenie jednej duše.

Keď vyšiel z brány, takto pozdravil čakajúcu krčmárku:

— Tu som!

Farár Güyader už o štvrt hodiny bol v krčme, kde sa sišiel s tými revolucionárnymi vojakmi.

Krčmárka s usmevom pozrela po izbe a šla k posteli manžela.

Farár bez strachu a s pozdravom šiel cez sieň. Vojaci držali sa ticho.

Lenže opona postele krčmára sa ani nepohla.

— Teraz majme starosť o chorého — prehovoril kňaz.

Odtiahol oponu, chytil krčmára za ruku a kľakol k modlitbe. S krížikom, ktorý v ruke držal, dal znak a prehovoril:

— Kľaknite, vojaci, lebo je tu zápas so smrťou. Suroví vojaci mimovoľne kľakli...

Všetci sa strachom hľadeli na bledú tvár krčmára, ktorý ešte pred hodinou nachádzal sa v úplnej vláde života.

Krčmár bol smrteľne chorý; celkom povedomý bol tej zlosti, do ktorej ho manželka vrhla.

Krčmárka triasla sa na celom tele, bola bledá, rukami zakryla si tvár, pri posteli klesla na zem.

Zomierajúci krčmár plakal, vzdychal. Zaopatrený bol sviatosťami. Po dlhom zápase so smrťou vypustil ducha.

Keď farár zatlačil mrtvému oči, takto prehovoril k vojakom:

— Ejhľa, teraz som vašim väzňom. Sviažte ma, máte-li taký rozkaz.

Náčelník zástupu Mahler, zbrojom pozdravil kňaza a prehovoril:

— Vy ste slobodný a budete-li kedy v nebezpečí, volajte ma k pomoci.

— A aj nás! — ohlásili sa ostatní vojaci.

Vojaci ani nešuchli o tejto udalosti, lebo by boli zle pochodili v tej dobe krvožiznivého nemilosrdenstva.

Mahler vyšvihol sa pod I. Napoleonom na stolec hodnosti plukovníckej a neraz celkom k slzám dojata činil spomienku o hrdinstve a vernosti k povolaniu farára Güyader.

Účinok modlitby.

Okolo r. 1850. rozprávala jedna starsia pani zo svojho života kňazovi Albánovi Stolz nasledujúcu naukyplnú udalosť:

Ja som bola nešťastná už na začiatku manželského života svojho. Keď som videla, že manžel zahála, všetko prepíje a my s biedou zápasíme. Spriatelila som sa s tou hroznou myšlienkou, že si spravím smri.

Dlho som sa premáhala.

V jeden deň šla som do susednej dediny, abych si tam vyzdvihla svoje peniaze, ktoré som si čo služebná sgazdovala a jednému človekovi odovzdala, aby mi ich schoval na čas núdze.

Bieda už tu bola.

Potrebovala som rucho, tak aj manžel, ktorý už ani jednej dobrej košele nemal.

Bola som ale ukrutne zronená, keď som zvedela že muž môj už aj tie peniaze zdvihol, prepil. S veľkým plačom vrátila som sa domov.

Bola som v požehnanom stave a nemali sme ničoho.

V jeden deň našla som manžela doma celkom napitého a bez seba.

Keď som ho v takom stave videla, celkom zronená bežala som do susednej obce, abych skočila do rieky Rajna.

Keď som šla vedľa jedného kaštieľa, počula som biť hodiny.

Moja matka nás deti učila, aby sme, kedykoľvek

čujeme biť hodiny, pomodlili sa vždy túto krátku modlitbu :

«Ježiš pre svoje drahé veľké rany,
Buď v hodinu smrti s nami!»

Keď mi táto modlitba napadla, hneď povstala v mojom srdci aj tá otázka: A ty chceš si živov vziať? Pustila som sa do plaču a vrátila som sa domov do starej biedy...

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomskeho. Na území arcibiskupstva ostrihomskeho v osmich archidekanátoch a v šesťstýridsiatich dekanátoch je spolu 1,523,373 katolíckych veriacich, ktorí majú 969 duchovných, z ktorých 396 je farárov, 76 administrátorov a 173 kaplánov. V šesťatridsiatich kláštoroch žije 740 mníchov a v stopiatich kláštoroch 1895 mnišiek. Na území arcibiskupstva je 787 katolíckych škôl. Najstarší kňaz arcibiskupstva je veľprépošť arcikapitule ostrihomskej praelát Franc Blumelhuber, ktorý má 89 rokov.

Z biskupstva spišského. Spišský kanonik dr. Anton Kurimszky dňa 15. marca v Ríme slúžil svoju sv. zlatú omšu a sice v lateránskej bazilike pri tom istom oltári, kde pred 50 rokmi za kňaza bol vysvätený. Viktor Milán farár z Krivej tiež tam bol prítomný. Po sv. omši bol jubilant na výsluchu u jeho Svätosti pápeža, ktorý udelil mu svoje apoštolské požehnanie. — Ján Dideczky st., farár v Chižnom po pobožnom prijatí sv. Sviatosti dňa 14. marca zomrel v 67. roku života svojho. Nebohý narodil sa v Levoči a bol cez viac rokov farárom aj v spišskej Uloží.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric v III. tohoročnom obežníku svojom cirkevnom uverejňuje, že zo stránky sv. otca Piusa X. na tri roky udelené mu povolenie, aby cieľom všeobecného zadržania 4. prikázania cirkevného, na území jeho biskupstva čas veľkonočný trval od 1. nedele pôstnej až po nedeľu najsv. Trojice. V tomže obežníku ďalej osvietený pán biskup zkladá počty z milodarov na dom Piusa X., vo Vranove pre nemocných a zosťaralých kňazov. Kúpna cena tohoto ústavu totiž 20 tisíc korún je už vyplatená a zvyšok čini 3716 korún a 76 hal. Ku zaokrytiu výdavkov k opraveniu domu a zaprovedeniu do neho mnišiek k ďalšej obetivavosti vyzýva duchovenstvo, ďalej vypisuje súbeh na dve miesta fundácie baróna Simona Sina pre zosťaralých katolíckych učiteľov po 200—200 korún. Konečne keď osvietený pán biskup vyzval duchovenstvo, aby všetci čo majú právo rozdávať sv. škapuliare

hlásili sa v biskupskej kancelárii, vyzýva národ ku udelovaniu milodarov na kostol a pomník v Pánu zomnulého vodcu katolíkov Uhorska grófa Ferdinanda Zichyho.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Jágerský arcibiskup kardinál dr. Jozef Samassa k napraveniu dôchodku miestnej kapláanky v obci Pusztagyenda složil základinu 10,000 korún. — Jozef Németh vysvätený biskup v Temešváru na nový kostol v Makove obetoval 15.000 korún, — Na pomník nebohého grófa Ferdinanda Zichyho obetovali: jágerský kanonik dr. Georg Demkó 500, gróf Pongrácz čestný biskup, farár v Novom Meste nad Váhom a ministerský radca praelát dr. Georg Andor po 200 a Kornel Thuránszky provinciál milosrdných 100 korún. Doteraz na ten cieľ sossbieralo sa 62.207 korún,

Chýry zo Šáriša. Prešov: Výbor stolice šáriškej 18. marca vydržiaval riadne jarné štvrtročné shromaždenie, z ktorého v záležitosti nového grécko katolíckeho biskupstva v Hajdudoroghu, proti apellácii Rumunov telegrafičnú prosbu poslali na sv. otca pápeža Piusa X.

Chýry zo Spiša. Spišská sporiteľňa XVI. mest v Novej Vsi ustanovila, že svoj základný kapitál zdvihne na 1,000.000 korún. K tomu cieľu vypustí 2500 účastín jednu po 400 korún. — Vo Felkej výbor tamojším obecným učiteľom odhlasoval po 200 korún drahotného dopľuku. — V levočskom výšnom majeri za učiteľa vyvolili Mikuláša Mlakayho z Vikartoviec. — Podolinské kat hlavné gymnázium piaristov so spoluúčinkovaním mestského spevokolu a ochotníkov dňa 15. marca popoludní na pamiatku 15. marca r. 1848. vydržiavalo zo spevov rečňovania a z krátkeho divadelného predstavenia pozostávajúcu vlasteneckú slávnosť. — V podolinsko orlovskej železničnej záležitosti podujimateľ Pallós a kěžmarská železničná spoločnosť konečne sjednotili sa a tak zase svitá nádej, že tá železnica pomaly predsa sa uskutoční. — V obci Szepesremete ten jarmok, ktorý doteraz odbavovali 10. júla stále na 11. septembra je preložený. — V Novej Vsi na 6. júna podajúci krajinský výkladný jarmok vynímečne odbavovaný bude 7. júna, výkladný a lichvací jarmok toho roku z 25. a 26. septembra vynímečne preložený je na 18. a 19. septembra. — Zariadenie osobnej a poštovej automobilovej premávky medzi Kěžmarkom a Levočou minister obchodu nepovolil, a síca preto, že z jednej strany nezodpovedá cesta a z druhej strany by to primoc stálo. — Z našej stolice v mesiaci februári na železnici do iných krajov Uhorska odviezli 333 kusov rožného statku a 52 ošípaných, do cudzozemska ale 31 kusov rožného statku a 13 koní. — V Levoči opatrovalo sa minulého roku v nemocnici «Hermann Gusztáv» 464 mužských a 296 ženských, spolu 779 chorých, z týchto celkom vyzdravelo 419 a zomrelo 44. — V Gölnicbánya, v Kotterbachu. v Hollólmnicit v Torisku, v Podolinsku (podolinské okolie), v Lipniku a v Kacvine sriadeuá má byť podnotárska

stanica. Na ten cieľ dá štát 5700 korún podpory. — V Špišskej Belej majú židia modlitebňu vystaviť. — Vo Felkej je pohyb, aby sa mesto kanalizovalo. Utraty majú obnášať 83.813 korún. — Poprádske maďarské noviny «Tátravidék» navrhujú, že by veľmi pozdvihlo príchod cudzincov k nám, keď by pri poprád-felkanskej železničnej stanici zariadená bola vetroplavecká stanica. — V Levoči 18. marca zomrel okresný notár Armi Berger. — V Novej Vsi jedna lekárňa zase prešla do židovských rúk. — V richvaldskej kat. škole slávila sa pamiatka veľkých udalostí roku 1848. Po školskej slávnosti deti šly do kostola a tam odporúčali krajinu ochrane veľkej patrónky Uhorska. — V Magure minulého týždňa začali orať.

Pád amerického bankára. Naši vysťahovalci v Amerike zase majú smutnú senzáciu. Móric Rosett, jedon z najstarších uhorských bankárov v Amerike, ktorý sa vo veľkom sháňal za bankovými vkladmi, prestal platiť a jeho päť obchodov, na ktorých sa jeho meno skvelo zlatými písmenami, vrchnosť dala zavreť. Pred piatimi bankovými obchodmi zúfale, od strachu s bládymi tvármi postáva množstvo vysťahovalcov, ktorí čítajú vyvesenú cedulu, že predbežne niet peňazí. Rosettov prípad ničím sa nelíši od prípadov ostatných bankárov, ktorí v Amerike vyjdú na mizinu alebo zmiznú s cudzími peniazmi. Líši sa vari len v tom, že čo iní bankári prevádzali v malom, to Rosett konal vo veľkom. Rosett hlavnú váhu kladol vždy na sporiteľničné vklady. Lebo veď sporiteľničné vklady netreba poslať domov, tie možno obracať, z peňazí vkladateľov možno si spraviť veľa, ale veľa peňazí. A nešťastní maďarskí, slovenskí a poľskí robotníci nosili svoje peniaze ku Rosettovi, v bankách ktorého vklady z roka na rok riasťaly a ešte pred päťatridsiatimi rokami chudobný a skromný bankár Rosett začal bohatnúť. Peniaze ho lákaly. Staval domy, kupoval pozemky, zakladal fabriky až dotiaľ, kým sa mu kocka odrazu nezvrtila, kým ho šťastie neopustilo a kým ho vlny špekulácie nezaplavily. Rosett v piatich mestách mal bankové obchody: v New-Yorku, v Perth-Amboy (N. J.), v Jersey-City (N. J.), vo Wilkesbarre (Pa) a v Youngstowne (O.). V new-yorgskej banke summa vkladov či-

nila údajne 400.000 dollárov, v pert-amboyskej 230.000, v jersey-citskej 174.000, vo wilkesbarrskej 280.000 a v youngstownskej 145.000 dollárov. Oškodení sú zväčša Maďari, Slováci a Rusini. Že koľko má Rosett majetku to sa bude vedieť len potom, keď to vrchnosť ustáli. Toľko je ale už i dnes isté, že vkladatelia zväčša prídu o svoje peniaze, alebo dostanú len malú čiastku zo svojich vkladov. Z dosavádneho vyšetovania vysvitlo, že v Rosettových bankách knihy nevedli riadne.

Pohroma na židov. Zo Sofie oznamujú, že v Küstendzile tieto dni bola proti židom vzbura, ktorej padli v obeť takmer všetci chudobnejší židia. Dvesto nebezpečne ranených židov odviezli do nemocnice. Policajtom a žandárom len horoko-fažko podarilo sa zpät uviesť poriadok.

Skočila do vody. Z Baňskej Bystrice oznamujú: Detvanska obyvateľka Maria Odzgan skočila do rozvodneného potoka Salatna, odkiaľ už len jej mrtvolu vytiahli.

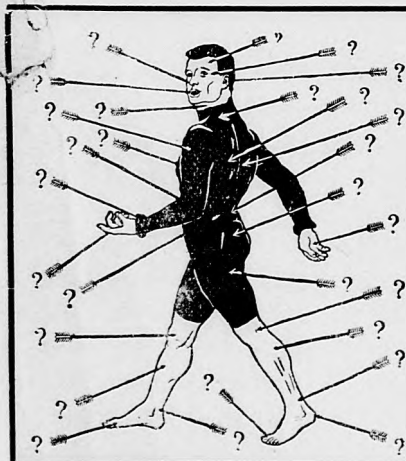
Vysťahovalectvo. Podžupan stolice šarišskej od 1. decembra r. 1911. do konca februára t. r. vydal 267 cestovných passov. V tom istom období predošlého roku v stolici šarišskej bolo vydané len 112 cestovných passov. — V stolici oravskej od 1. januára do konca februára tohoto roku 85 osôb pýtalo cestovné passy. Podžupan stolice vydal 72 cestovných passov a síce: do Ameriky 48, do Ruska 11, do Rumunska 9, do Asie 1, do Talianska 1, do Nemecka 1 a do európskych štátov 1.

Jarmok na býkov. Gazdovský spolok stolice turčianskej dňa 1. apríla r. 1912. v Pribovciach sriadil jarmok na býkov.

Nešťastie nemluvniatka. Z Piešťan píšú: Roľníčka Petrova Tahanecova v obci Besztercsény svoje 14 mesačné dieťa posadila na kraj pece. Dieťa strhlo na sebu hrniec horúcej vody a chůda tak povážlivo sa popálilo že o chvíľu zomrelo.

Vysťahovanie sa do Ameriky. Dľa zprávy new-yorského konzulátu roku 1910. pišlo do Spojených Štátov 223.473 ľudí, z týchto bolo 122.944 z Uhorska.

Zatopil sa. Vo Vavrečke (st. oravská) 9 ročný chlapec Štefan Dendiš v rieke Orave lapať ryby na

Máte bolesti?

Potrebuje Fe lerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jedi ý dorábateľ? EUGEN V. FELLER dvorný lekárník v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhrebská stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej zkušnosti uľavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie uťahuje a zmierňuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lamku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové boľasti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, nátehe, boľeniu pľúc a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestidnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Feller-ovým menom a ochrannou známkou. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomo-f priniesť že tisíce ľudí užívá «Fellerove čistiace Rebarbarové Elsa pilulky» čo výtečný liek proti žalúdkovým nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, materoci, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnosti, boľasť im zlatej žily, hnušobe atď. 6 skatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od nápodobnín a každý nech adressuje tako: EUGEN V. FELLER, lekárník v Štubici, Kostolná- ulica 18. (Záhrebská stolica.)

udieu, medzi čím ztratil rovnováhu, spadol do vody a zatopil sa. Chlapeovu mrtvolu u Slanici vytiahli z Oravy.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

HOSPODÁRSTVO.

Bránenie sa proti škodlivému hmyzu.

Keď nastane teplejšie počasie, vtedy ožije mnoho takého hmyzu, s ktorým gazdiny majú veľa omrzlosti.

Jestli sa ale zavčasu bránime proti nim, na každý pád zvíťazíme nad nimi.

Najneprijemnejšími hosťami gazdovských domov sú mravce, nie také nebezpečné, ako mravce tropických (horúcich) krajov. Tam vandrujúce mravce v úplnom smysle slova vyženú obyvateľov z domu, jestli sa im dajú rozmuožiť. Naše mravce sú nám len preto nepríjemné, že nám zanečisťujú jedlá. Niekedy veľmi ťažko možno sa proti nim brániť. Od toho závisí, že či máme do činenia s mnohým alebo len s málo mravcami. Ak ich je menej, tak pokračujeme takto: Tam, z kadiaľ zvykli chodiť, nakladme do niečoho sladkého zamočené handričky. Na tieto handričky ich potom celé hromady nalezú. Teraz handru vezmime a aj s mravcami hodíme ju do horúcej vody. Takto s vytrvanlivosťou veľmi moc mravcov môžeme vykynožiť.

Jestli je mravcov nie veľmi mnoho, takýmto pokračovaním dosť skoro celkom očistíme svoj dom od nich. Jestli je ale mravcov veľmi veľa v našom dome, jestli ich je snáď aj viac tisíc, tak sú naše «mädivé motúzky» celkom daromné, lebo sa namiesto vykynoznených nepriateľov vždy nové a nové čaty dostavia. V tomto prípade ich hniezdam máme vypovedať vojnu. Tieto

hniezda zväčša na južnej strane domu možno nainštalovať. Trhliny na stene, diery v podlahe sú obľúbenými skrýšami pre mravce, lebo sú ich vajíčka na takýchto miestach najlepšie chránené. Vchody hniezd ľahko môžeme objaviť, jestli pozorujeme cestu vandrujúcich mravcov.

Keď sme s týmto už na čistom, vtedy otvory klejom alebo gypsom zamažeme. Dobré je naliať vriacu vodu, ba môže osožiť aj dobrý prach proti hmyzu. Pri takomto pokračovaní vajíčka zväčša zahynú, ale keďby sa toto aj nestalo, mravce sa tak zle budú cítiť v takomto dome, že si budú hľadať pohostinskejší príbytok.

Ale pri kynoznení mravcov najlepšie je upotrebiť masť. Nalejme im do hniezda stopený loj alebo vriaci vazelin. Skrze toto veľmi mnoho vajíčok zničíme a sadnutá masť také hrudy bude tvoriť na cestičkách hniezda, cez ktoré sa malé zvieratká nebudú môcť dostať, lebo sa zadusia, keď sa zamastia. Jestli takto budeme pokračovať, tak sa za osem dní zbavíme svojich neprijemných spoluobyvateľov nášho domu.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krešťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krešťana» ale, ktorí nám predplatné od dlšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomíname, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Pruska:	na celý rok	6 korún.
Do Ameriky:	Na celý rok	8 korún.

Administrácia Krešťana

Krešťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičkať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomôženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 100 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarohách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeď, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpovedá.

DOPISY.

Lubica (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Lubický mestský výbor na svojom ostatnom zasadnutí uzavrel, že s radostou prijme Schickedancovú umelecko-vyšiviacú firmu do mesta. Mesto Schickedancovej firme dá nasledujúce výhody: zadarmo dá jej na nižšom konci mesta blízko ku Kézmarku trijutrový fundus, 200 kusov dreva ku stavaniu aj všetok potrebný piesok, potom jej dá 50.000 korún podpory a na 25 rokov oslobodí ju od obecnej prírážkovej dane. Firma sa zase zaviazala, že za 220.000 korún vystaví v Lubici umelecko-vyšivajúcu fabriku, v ktorej stále 100 robotníkov má zamestnávať. Švojich starých 43 strojov, ktoré má teraz v Kézmarku, v Podolinci a v Spišskej Belej, umiestni v novej fabrike. Aj k tomu sa zaviazala, že si zadováži 10 nových automatických umelecko-vyšivajúcich strojov, z ktorých jeden má stáť asi 15.000 korún.

Uprimne prajeme mestu, aby mu tá nová fabrika k opravdovému rozkvetu slúžila!

Pozorovateľ.

Z pod Vysokých Tatier.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

Uhorský Karpátsky Spolok pod predsedníctvom grófa Alexandra Telekiho dňa 3. marca v Novej Vsi vydržoval svoje tohoročné zasadnutie. Minulého roku mal spolok 12.568 korún príjmov a 10.521 korún výdavkov. Spolkové základiny obnášajú 42.000 korun. Uzavrelo sa, že spolok vydá Tatranske album, pozostávajúce z asi 300 umeleckých obrazov. Na budúci rok spolok k vystaveniu turistických cest v Tatrách dostane od štátu 10.000 korún podpory. Radšej by sa starala vláda, aby z každej strany obťažovaný náš ľud oslobodený bol od veľkej ťarchy udržania obecných cest a nie o pánsku pohodlnosť! Aj to sa oznámilo na zasadnutí, že poprádske karpátske muzeum aj lanského roku pokročilo vo svojom vyvinutí. Navštevovateľov malo 2748. Dobrovoľné milodary obnášali 580 korún. Knižnica jeho rozmnožila sa o 943 sväzkov, sbierka starožitností o 120, národodějepisný oddiel o 173, vzdelávajúco-umelecký o 112 a prírodopisný o 509 kusov. Muzeum pozostáva prítomne z 28.813 ku-

sov všeliakého druhu. Toto muzeum navštevovať by mali tak slovenský náš ľud, ako i naša slovenská mládež. To je tiež jeden vážny spôsob k tomu, aby človek nadobudnul si potrebnej vzdelanosti.

Jeden úd.

Malacky (prešp. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Do plaču mi ide, keď si pomyslím, ako sa u nás všetko k horšiemu premenilo. Od kedy? Neidem to opisovať, vie to ale každý u nás. Mali sme nádej, že sa naše pomery k lepšiemu premenia. Nuž zklamali sme sa, bo tí ľudia čo nám plnou hubou všeličoho nasľubovali, ničoho nerobia za náš ubohý ľud. Dokedy to tak pôjde? Veru dotedy, kým sa naši ľudia neprebudia a neodvrátia od tých, čo im hory-doly nasľubovali a teraz o nich nedbajú. Veď ale uvidíme sa pri najbližších voľbách!

Št. M.

Rozmary a Žarty.

Ktože zomre? Jeden bohatý pán robil testament. Bol smrteľne chorý, ale zato on diktoval testament a chcel, aby to bez poznámky spísal jeden svedok. Išlo to za istý čas, ale potom ustavične skočil mu do reči svedok:

— To je tak nedobre, to by nie tak malo byť.

Chorý netrpezlivo zbadal, že ho znepokojujú, konečne sa nahneval, s dlaňou udrel na perinu a ostro povedal:

— Čujete pane, to ja netrpím, aby sa dakto miešal do mojich vecí. Však konečne, kto že tu zomre, či ja alebo vy?

*

Čeladský rozum. — Prosím za dvadsať halierov čaju...

— Zelený alebo barnavý čaj chceš?

— Všetko jedno, moja pani je slepá.

*

Dôslednosť. — Počul som, milostivá pani, že sa opäť zamýšľate vydať.

— Bože zachovaj! Ani keby som desať ráz ešte ovdovela — nikdy sa nevydám.

*

Zónový čas. Muž príde jako riadne neskoro v noci domov a búchotom zobudí svoju manželku, ktorá už štvrtý raz pozerala na hodiny od toho času, čo si ľahla spať.

— Ej, ej Karol, zase si tak neskoro prišiel domov? — riekne žena.

— Ako pozde? Teraz minulo 10 hodín.
 — Vedže nehovor, teraz som počula biť jednu hodinu.
 — Ja za to nemôžem, keď si nepočula za tou jednou uderiť i nullu.

Sodpovedné osvedčenie obsahuje list, ktorý barónka Helena Freytagh-Loringhofen, rodená barónka Buxhoeveden, Görzcorso, Verdi 36, lekárnikovi V. Eugenovi Fellerovi poslala a v ktorom doslovne stojí: Za zvláštne zadosťučinenie považujem, že v prílohe poslať vám môžem dopisničku známej spisovateľky: Paul Maria Laceroma, patrične Marie Egger Schmitzhäuser, dôkazom toho, že V. Eugena Fellerov domáci liek zas má viacej o jednu oduševnenú rozširovateľku. Liek tento vôbec známy k dostaniu je u lekárnikovi V. Eugena Feller, Stubica Kostolná ulica 18. (Zahr. st.) 12 malých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne fľašky za 5 korún franko. Neškodí z tohoto zvláštneho lieku stále držať v dome malú zásobu.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. List sme dostali 26. o 3 h. popoludní. Poslané preto len čiastočne možno bolo uverejniť.

Bezmenný G. Sú to viacej zaujímavé ako nasledovania hodné veci. Škoda že ste si meno nepodpísal.

R. Sch. L. K úprimnému poľutovaniu našemu, zapríčinil to dopisovateľ. Blahoželáme srdečne, že tomu tak není.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 26. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 23:30—24:20
» stolnobelohradská, nová	« 23:20—24:00
» peštianska, nová	« 23:20—24:00
« banátska, nová	« 23:20—23:90
Proso	« 18:00—20:20

Jačmeň nový, prvotriedny	kor. 20:00—21:00
Raž prvotriedna	« 21:10—21:30
« druhotriedna	« 20:80—21:00
Ovos prvotriedny	« 19:40—19:80
« druhotriedny	« 19:00—19:20
Kukurica	« 18:30—18:60
Konopné sáme	« 29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 215:00—225:00
« « lucerna	« 110:00—136:00

Za 100 kilogrammov.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	17:70	16:40	16:20	16:10
č.		7	7½	8			
K.		15:20	14:00	9:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 15:60—15:80
« hrubé	« 15:70—15:90
Fazula veľká biela	« 28:00—30:00
Fazula strakavá	« 23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	« —:—:—
« « ružové	« —:—:—
« « žlté	« —:—:—
Hrach lúpaný	kor. 29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	« 30:00—32:00
Šošovica čistá	« 40:00—63:00
Rasca (kmin)	« 81:00—81:00
Mak	« 112:00—113:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor. 48:00—48:00
« « White-Star (***)	« 43:00—43:00
Cukor v klobúkoch	« 99:50—100:00
« kockový	« 101:50—102:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	« 74:00—74:50
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	« 223:50—224:00

Oznam.

Mešťanská banka v Topolčanoch (Nagytapolcsány)

a jej filiálka v Nitre

odporúča ctenému obecnstvu svoje služby v jakejkoľvek záležitosti bankovej, menovite:

Dáva požičky na intabulácie a na vekse na ten najlacnejší úrok;

prijíma vklady na knižky a platí od nich čisté 5% úroky.

Banka táto požičiava len kresťanom, a úraduje sa v nej každý deň okrem nedeli a sviatku.

Úradné miestnosti banky sú v Topolčanoch v Krušovskej ulici a v Nitre v Kapitulskej ulici

(Káptalan-utca) No. 9.

„MILL“ OSADA
Nagyösz
Stredoeuropy najväčšia

**vino-
hradná-
Š-
K-
O-
L-
A.**

Peňaze usporí

každý z príležitosti potrebných článkov ako sú: vačkové hodinky, budičky pendle a hodiny k postaveniu doryby z ocele, z kože, načinie k fajčeniu, toalety, zbraň atď. žiada si moj hlavný cenník so 4000 vyobrazením, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko posiela prvá dieňa na hodiny čis. a kraľ. dvorný zasielca

Hanns Konrad
Brüx č. 2847. (Čechy).

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Ako vôbec známo, výborná
je prvá dialňa na hodiny a spolu vývozný dom

Hanns Konrad cis. a kráľ.
dvorný zasielca Brüx, č. 2827. (Čechy).

Niklové švajcarske Roskopf vačkové hodinky K 5.—
Budičky dobrej kvality K 2.90 a vyše.

Pendle elegantného vystrojenie K 8.50, 10.50, 11.50 a vyše.
Hlavný cenník so 4000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Dobré husle
bez sliacka K 4.80, 5.50, 6.80 a vyše.
Sliacky K —.80, 1.— a vyše.

Dobré harmoniky
v najbohatšora výbere K 4.40, 4.80, 5.40 a vyše.

Pri objednávkach na naše hlasy,
prosimo odvolávať sa vždy na
naš časopis.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 80, 86, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného povratu 1 dobre naplnená perna, alebo 1 zpodná perina 140 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135** pri Pilsen (Čechy).

Oznamy prijíma administracia „Krest'an,“

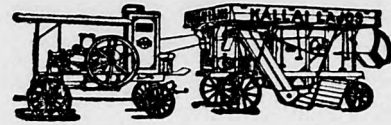
Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobre drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele z hustej tkviny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovoľené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-miatiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných **Ludvika Kállai** motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Pri panujúcej veľkej dra- **BRYNZA**

hote potravných článkov následkom zvláštnej záživnosti jeho ako nevyhnutne potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

Prvá dieňa liptovskej karpátskej ovčej brynza **Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš**

(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) K 5.50
II „ (silnú) K 5.—

V diezkach po 5 kilogramoch zasiela sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na žiadosť franko a zdarma.

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základina 125000 korún.
vklady 2.660,000 korun. Prijíma
vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú úzernietvo každého druhu, preto on sam nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnyh i, mernickymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho spínomocneného človeka, ktorý pstará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požíčku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhadnoverenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma už spol. v Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.